

foreligge en Finantslov, og det Grundlovsbud holdt man sig efterrettelig, og hvor der ikke var extraordinære Begivenheder som Oplosning og deslige, der kom imellem, tænkte man ikke engang paa at bruge denne Udvei: en midlertidig Finantslov. Jeg skal særlig tillade mig at henlede Opmærksomheden paa en Udtalelse af Oberst Tscherning, som han brugte ved den nævnte Lejlighed — den findes i Folkethingstidenden for 11te Session Sp. 4,329—30 — idet han sagde: „Hvad der her foreligger, er et Forslag til Overenskomst“ — hvorved i det Væsentlige Landstingets Forbring blev godkendt; dette sidste er min Bemærkning — „og hvad der efter min Formening maa bevæge Thingets Medlemmer til at gaa ind derpaa, det er, at der kun er tre Dage til, at Finantsaaret er ude, og at vi, naar vi i Aften ikke komme til at gaa ind derpaa, ville begynde det næste Aar uden nogen finantsiel Ordning, og lade der ved Døren staa aaben for en høj Grad af Vilkaarlighed“. Se, det er Ord, som jeg mener er i adskillige Retninger oplysende. For det Første viste de, at man ikke den Gang tænkte paa i et saadant Tilfælde, under saadanne Forhold, hvor der ikke forelaa nogen- somhelst overordentlig Begivenhed, at ty til en saadan Uting som en midlertidig Finantslov. Jeg mener, at det vises klart nok, og den politiske Bevidsthed var opfyldt af den Erkjendelse, som vi have udtalt i Betænkningen, at det er en Ting, som man ikke kan ty til, uden, hvor overordentlige Begivenheders Indtrædelse nødvendiggjør at ty til en Nødhjælp udenfor Grundloven; men en saadan Nødhjælp er der ingen Brug for, hvor intet Overordentligt er sket, hvor ingen Nødstilstand foreligger, og saa tænkte man ikke engang paa at ty til saadanne Udveie. Dernæst viser dette noget Andet, og det er, at naar man holder sig denne Forskrift for Die, at man den 1ste April skal have Finantsloven færdig, saa er det vidunderligt, hvorledes Arbeidet kan fremmes, og hvorledes man kan blive enig, og hvorledes man kan komme til et godt Resultat. Men hvis man derimod har den Betragtning, at man i Stedet for at holde sig for Die, at den 1ste April skulle vi være færdige, kan ty til en saadan Udvei, ja saa vilde man naturligvis i Stedet for at gøre sig færdig paa 3 Dage maatte sidde i 8—14 Dage eller længere, og saa havde man tænkt sig: Udløber Tiden, kan man faae en anden, ja om saa skal være kunne vi leve i Maaneder eller aarevis paa dette Surrogat i Stedet for at faae dette, som vi efter Grundloven skulle have, nemlig en virkelig Finantslov. Det er de to Lærdomme, jeg tror, at man kan udtrage af dette Exempel: For det

Første, at man den Gang ikke ansaa det for berettiget at ty til saadanne Udveie og for det Andet, at naar man skal opfylde Grundlovens Bud, hjælper det betydeligt i Retning af virkelig at tilveiebringe Enighed. Jeg skal blot benytte Leiligheden til at henvise til et andet Exempel fra en senere Tid, nemlig den 8de November 1877, det tror jeg ogsaa indeholdt en god Illustration til den Sætning, at naar man skal blive enig, fordi man ikke har noget Andet at ty til, saa bliver man enig, og det er for saavidt ogsaa en Grund til, at det vil være praktisk netop at fastholde denne Forskrift, som her i Overensstemmelse, i strengeste Overensstemmelse med Grundlovens Bud søges hævdet. Men saa kom den følgende Tid, og saa er det som om den Bevidsthed, der havde levet i den tidligere Tid, efterhaanden slappes. Man har ikke den levende Erkjendelse af, at den 1ste April skal Ating under normale Forhold være i Orden, men tager sig det mere bekvemt, det er ligesom om man siger: kunne vi ikke opfylde Grundloven og faae en Finantslov til den 1ste April, saa faar vi den senere, det falder nu som det bedst maatte konvenere os efter vor Bekvemmelighed. Saa blive de midlertidige Finantslove mere og mere talrige, og jeg kan egentlig ikke se, at der ligger noget som helst Princip til Grund for Anvendelsen eller Afkæmpe Anvendelsen, man kan egentlig spille Plac og Krone om, hvorvidt et Aars Finantslov blev færdig i rette Tid eller ikke, der er ikke nogen som helst Regel, det er en fuldstændig regellos Tilstand, der i den Henseende indtræder. Jeg skal f. Ex. henvise til, at i 1873 fik man først Finantsloven den 23de Mai, men derimod i 1874, skjøndt der den Gang, saavidt jeg mindes, havde fundet en Oplosning Sted i Efteraaret, den 31te Marts. Jeg kan altsaa ikke se, at der er nogen Regel, der ligger til Grund for, om man faar eller ikke faar Finantsloven i rette Tid. Fra det andet Things Side veed jeg nu ikke eller har i alt Fald ikke set, at der er fremkommet Anker over denne Udsvikling, som aabenbart førte os bort fra, hvad der havde været Grundlovens Regel, og hvad der havde været god gammel grundlovmæssig Praxis lige indtil den Tid, da, som sagt, Forandringen til det Værrer fandt Sted, og det er ogsaa for saavidt forklarligt, at man ikke egentlig i det andet Thing saa meget føler Ulemperne derved, som det jo er det, der først faar Finantsloven og altsaa har en vis Leilighed til at brede sig, og jo længere Fristen bliver, og jo mere galt det gaar med at forlænge Finantslovens Behandling udover 1ste April, desmere kan man jo ud-